

CHKO Pálava

rok vyhlášení: 1976, BR 1986
(od r. 2003 součást BR Dolní Morava)

rozloha: 83 km²

sídlo správy: Mikulov

oficiální web:
<http://www.palava.ochranaprirody.cz>

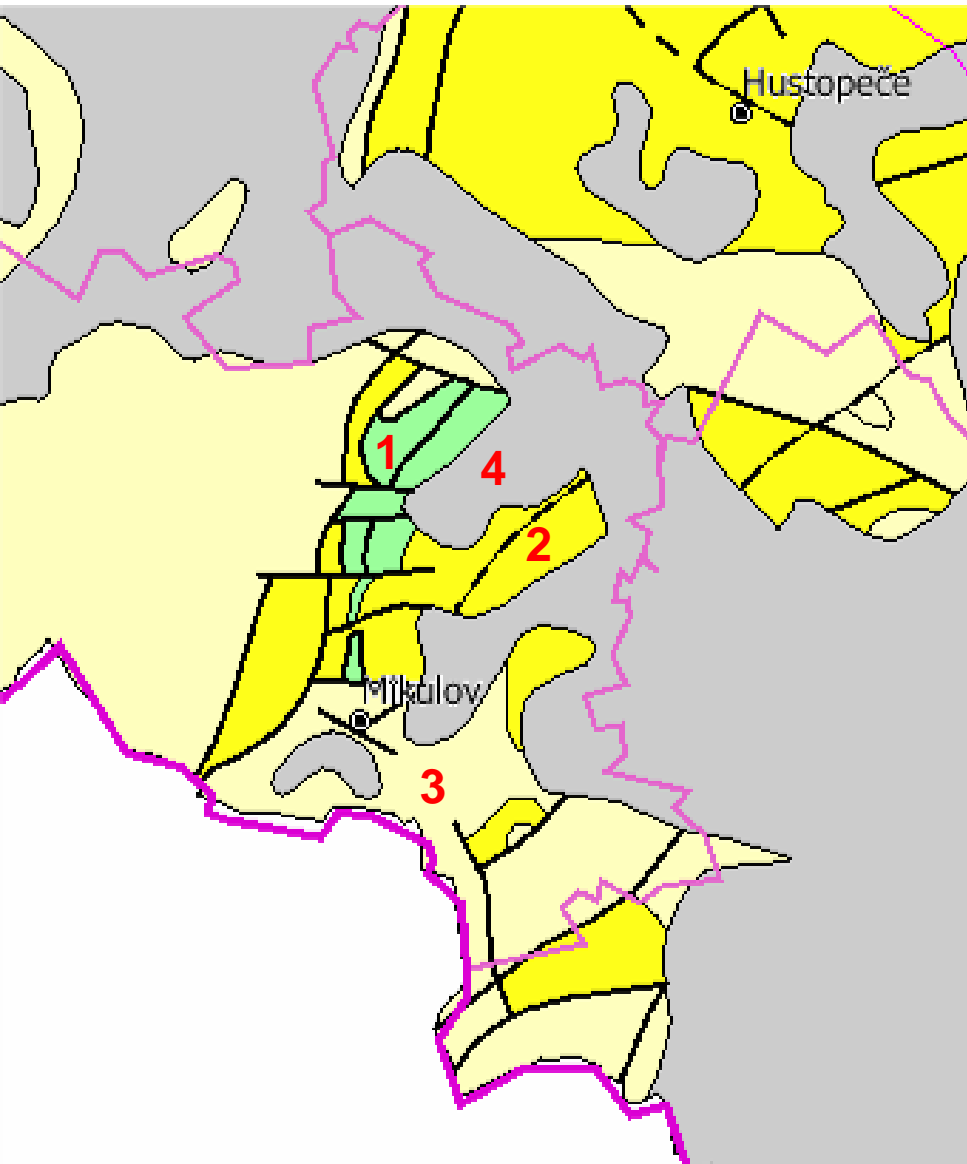

<http://www.ochranaprirody.cz>

CHKO Pálava

Geologie a geomorfologie

- 1 – druhohorní horniny alpínsky zvrásněné (vápence, jílovce)
- 2 – třetihorní horniny alpínsky zvrásněné (jílovce, pískovce)
- 3 – třetihorní písky a jíly
- 4 – kvartérní sedimenty

CHKO Pálava

CHKO Pálava

Geologie a geomorfologie

Geomorfologický celek **Mikulovská vrchovina** je řazen do samostatné oblasti **Jihomoravské Karpaty**.

Zahrnuje podcelky **Pavlovské vrchy** a **Milovická pahorkatina**.

Posledními alpínskými horotvornými pohyby v mladších třetihorách byly příkrovy flyšového pásma nasunuty až na vrstvy mladších třetihor v karpatské předhlubni. Při nasouvání příkrovů byly vyvlečeny z podloží kry **jurských a spodnokřídových vápenců**.

CHKO Pálava

Geologie a geomorfologie

Milovická pahorkatina je tvořena **sedimenty karpatského flyše**, místy překrytými neogenními sedimenty nebo pleistocenními sprašemi.

Okrajově zasahuje CHKO do **Dolnomoravského úvalu**, který už je součástí **Vídeňské pánve**, tedy Panonie.

V tvrdých ernstbrunnských vápencích jsou četné **krasové jevy** (nejznámější je jeskyně na Turoidu).

V neogenních sedimentech jsou významné paleontologické lokality (Mušlov, Kienberg).

V hlíníku u Dolních Věstonic je zachován světově proslulý **sprašový profil s kompletní sérií sedimentace spraše a vývoje půd v posledních dvou glaciálech a interglaciálech** (tzv. kalendář věků). Ve výkopech nad profilem byly doloženy zbytky otevřených ohnišť lovců mamutů.

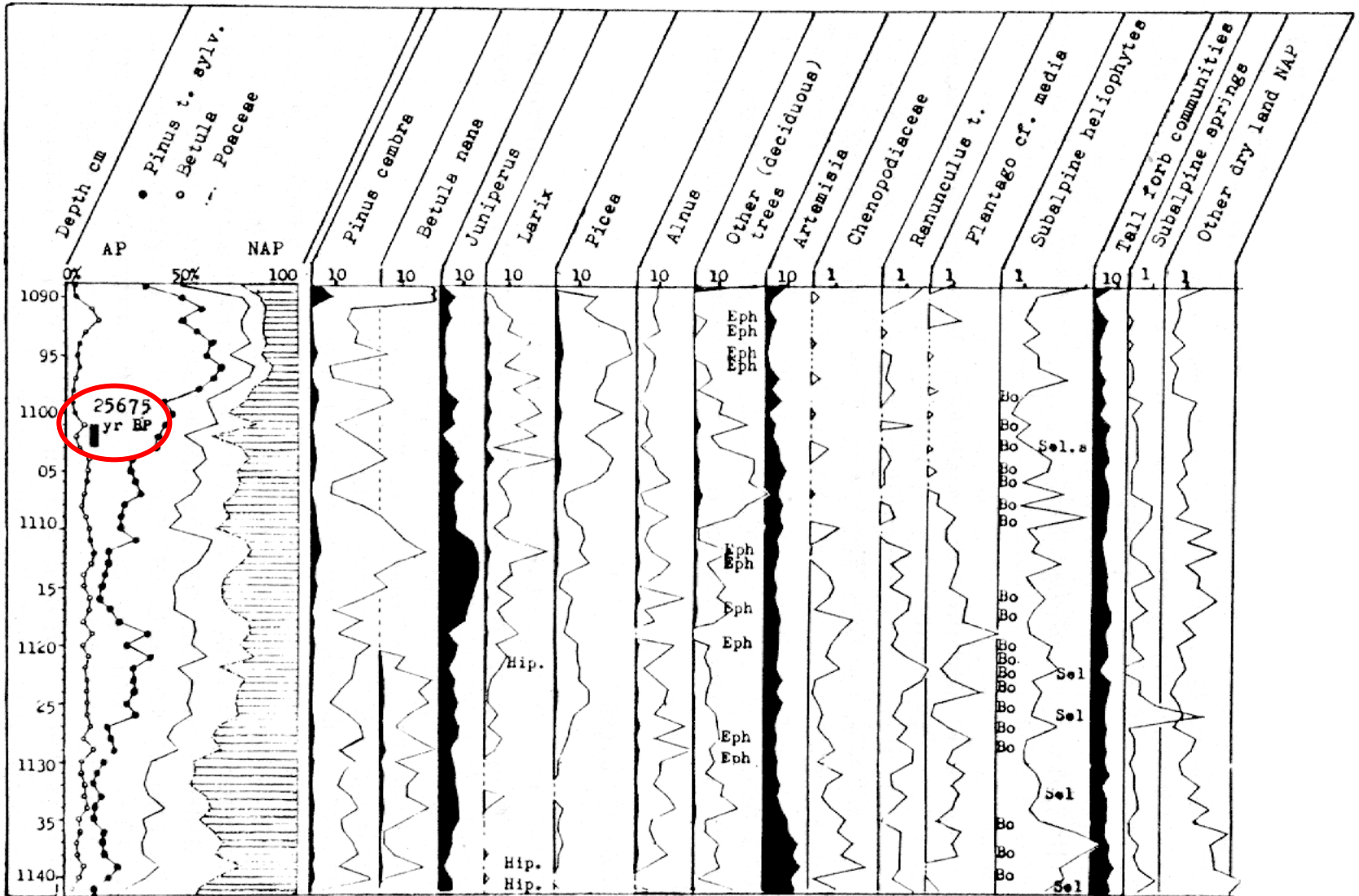
CHKO Pálava

Příroda v časech lovců mamutů

Pavlovien – moravská varianta mladopaleolitické kultury **gravettienu** (asi 30–25 000 BP). Dolní Věstonice patří spolu s Předmostím u Přerova k prvořadým světovým gravettským lokalitám.

Časově se shoduje s mírně teplým a vlhkým výkyvem v rámci posledního glaciálu („interstadiál Pavlov“).

CHKO Pálava

Příroda v časech lovců mamutů

- druhy stepní (*Artemisia*, *Chenopodiaceae*, *Ephedra*, *Plantago* cf. *media*);
- druhy tundrové (*Betula nana*);
- mrazuvzdorné tajgové dřeviny (*Pinus cembra*, *P. sylvestris*, *Larix*, *Betula pendula*);
- náročnější dřeviny (*Picea*, *Alnus*), vzácně pyl a uhlíky dalších širokolistých dřevin;
- první doklad glaciálních lesů ve střední Evropě.

CHKO Pálava

Vodstvo

Převážně suché území.

Na severu je součástí CHKO niva Dyje pod vodním dílem Nové Mlýny s [NPR Křivé jezero](#).

Na jihu je v povodí Včelínku několik rybníků, z nich největší je [Nový rybník](#). Bezprostředně s CHKO sousedí [NPR Lednické rybníky](#) (Nesyt, Hlohovecký, Prostřední, Mlýnský/Apollo).

Součástí CHKO je [NPR Slanisko u Nesytu](#).

Klima

Pálava leží v teplé klimatické oblasti s průměrnou roční teplotou 9,5 °C a průměrnými ročními srážkami 571 mm (Mikulov).

CHKO Pálava

Vegetace a flóra

Suché trávníky

- *Festucion valesiaca*: suché trávníky s kavyly, kostřavami a druhy kontinentálních stepí;
- *Stipa* sp. div., *Festuca valesiaca*, *F. rupicola*, *Bothriochloa ischaemum*, *Adonis vernalis*, *Campanula sibirica*...

Stipa eriocaulis na Sv. Kopečku

Helictorichon desertorum na Šibeničnicku

CHKO Pálava

Vegetace a flóra

Suché trávníky

- *Poa badensis*-*Festucetum pallentis* (svaz *Bromo pannonici*-*Festucion pallentis*):
submediteránní skalní stepi na vápenci;

- *Festuca pallens*, *Poa badensis*, *Allium flavum*, *Jovibarba globifera*, *Sedum album*,
Teucrium montanum...

Poa badensis

Teucrium montanum

CHKO Pálava

Vegetace a flóra

Suché trávníky

- *Minuartio setaceae-Seslerietum caeruleae* (alliance *Diantho lumnitzeri-Seslerion*);
- dealpínská vegetace s *Arenaria grandiflora*, *Biscutella laevigata*, *Dianthus lumnitzeri*, *Saxifraga paniculata*, *Tephrosieris integrifolia*.

Dianthus lumnitzeri

Tephrosieris integrifolia

Arenaria grandiflora

http://www.dipbot.unict.it/fito_new/territori/foto/arenaria_grandiflora.jpg

CHKO Pálava

Vegetace a flóra

Aluviální louky

V NPR Křivé jezero vegetace subkontinentálních aluviálních luk – svaz *Deschampsion cespitosae*, as. *Cnidio dubii-Deschampsietum cespitosae* a *Scutellario hastifoliae-Veronicetum longifoliae*.

Thalictrum flavum

Cnidium dubium

Pseudolysimachion maritimum

Scutellaria hastifolia

CHKO Pálava

Vegetace a flóra

Slanisko u Nesytu

Nejcharakterističtější vegetace **jednoletých sukulentních obligátních halofytů** (*Salicornietum prostratae*, *Spergulario marginatae-Suaedetum prostratae*) vyhynula v důsledku narušení vodního režimu a sukcese v 70. letech.

Dosud alespoň ve fragmentech **slané trávníky** (*Scorzonero parviflorae-Juncetum gerardii*, *Puccinellietum limosae*, *Loto tenuis-Potentilletum anserinae*) a příležitostně vegetace jednoletých slanomilných trav na narušovaných místech (*Heleochloetum schoenoidis*, *Crypsietum aculeatae*).

CHKO Pálava

Vegetace a flóra

Salicornia prostrata

Suaeda prostrata

CHKO Pálava

Vegetace a flóra

Crypsis aculeata

Heleocholea schoenoides

CHKO Pálava

Vegetace a flóra

Lotus tenuis

Spergularia maritima

Trifolium fragiferum

Triglochin maritimum

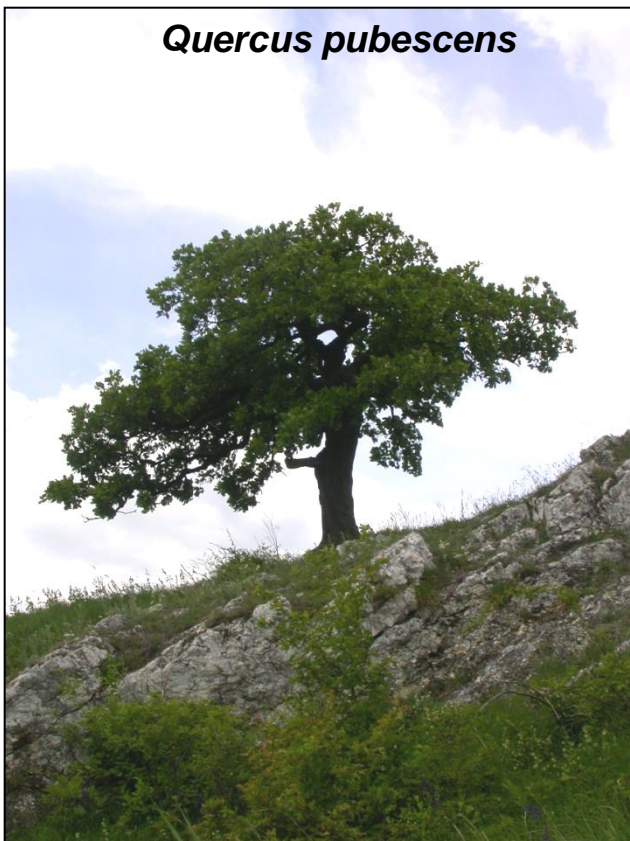

CHKO Pálava

Vegetace a flóra

Lesy

Quercus pubescens

skalní šipákové doubravy

Orchis purpurea

Melica ciliata

*Lithospermum
purpureocaeruleum*

Prunus mahaleb

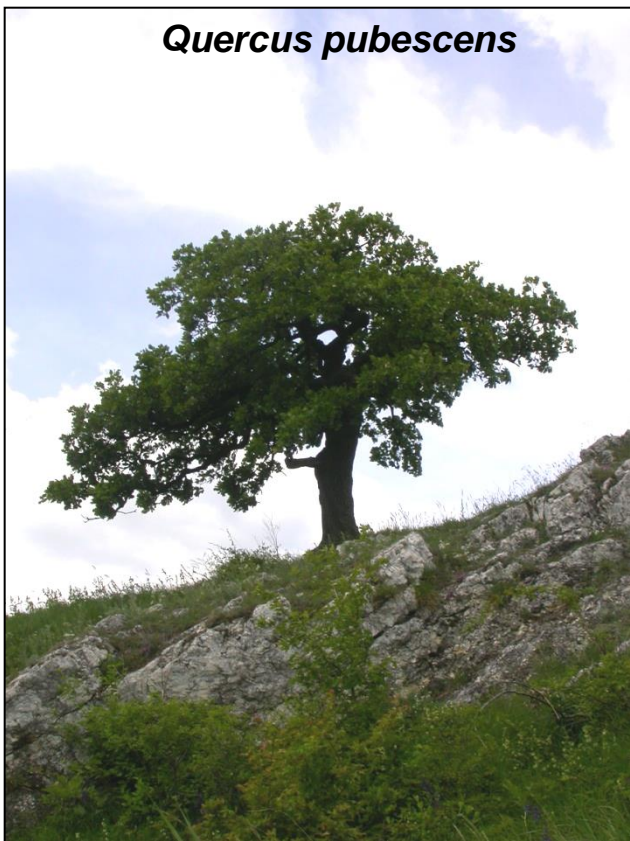
CHKO Pálava

Vegetace a flóra

Lesy

Quercus pubescens

skalní šipákové doubravy

Orchis purpurea

Melica ciliata

*Lithospermum
purpurocaeruleum*

Prunus mahaleb

CHKO Pálava

Vegetace a flóra

Lesy

sprašové šipákové doubravy

Carex michelii

Iris variegata

Dictamnus albus

Iris graminea

CHKO Pálava

Vegetace a flóra

Lesy

teplomilné dubohabřiny

CHKO Pálava

Vegetace a flóra

Lesy

suťové lesy a
panonské lužní lesy

Salicetum albae
Fraxino pannonicae-Ulmetum

Aceri-Tilietum
Mercuriali perennis-Fraxinetum excelsioris

CHKO Pálava

Fauna

šneci

Význačné reliktní fauny vápencových skal, naopak málo lesních druhů v důsledku historického vývoje (izolovanost, časné odlesnění).

Skvělé paleoekologické lokality, umožňující rekonstrukci pleistocénního (spraše, hluboké osypy) a holocénního (osypy) vývoje malakofauny a přírody vůbec.

CHKO Pálava

Fauna

šneci

Suchomilka rýhovaná (*Helicopsis striata*) – staroholocénní relikv fauny sprašových stepí (Šibeničnick, Stolová hora), nedávno vyhynul (zánik krátkostébelných trávnicků v důsledku ukončení pastvy). Dosud trojzubka stepní (*Chondrula tridens*).

suchomilka rýhovaná
Helicopsis striata

trojzubka stepní
Chondrula tridens

CHKO Pálava

Fauna

šneci

Drobnička jižní (*Truncatellina claustralis*), d. žebernatá (*T. costulata*) – vzácné světломilné petrofilní druhy. První je xerothermní vápnomilný submediteránní prvek (Český kras, České Středohoří, ojediněle jinde), druhý je subxerofilní vápnomilný sarmatský relikv, u nás jen v NPR Děvín (jinak S Německo, Polsko, Rusko).

Truncatellina claustralis

Truncatellina costulata

CHKO Pálava

Fauna

Pavouci

Stepník moravský (*Eresus moravicus*), teplomilní slíďáci *Alopecosa cursor*, *A. sulzeri*. Slíďák slaništní (*Pardosa maisa*) u nás jen na slanisku u Nesytu.

Eresus moravicus

Na slanisku u Nesytu dále halofilní unikáty jako ploštička slanomilná (*Henestaris halophilus*), saranče *Ailopus thalassinus*, střevlíci *Acupalpus elegans*, *Dyschirius chalceus* a *Dyschirius salinus* a několik mikrolepidopter.

CHKO Pálava

Fauna

Brouci

Teplomilný střevlík uherský (*Carabus hungaricus*), krasci *Capnodis tenebrionis* a *Anthaxia hungarica* a řada dalších.

Další

V posledních letech na více místech nalezena kobylka sága (*Saga pedo*).

Ploskoroh pestrý (*Libelloides macaronius*).

CHKO Pálava

Fauna

denní motýli

Většina stepních specialistů vyhynula (žlutásek žlutolemý – *Colias chrysotheme*, živná rostlina *Astragalus austriacus*), bělásek jižní – *Pieris mannii* nebo modrásek stepní – *Polyommatus eroides*) nebo silně ustoupila: modrásek komonicový (*Polyommatus dorylas*), živná rostlina *Anthyllis vulneraria*, soumračník žlutoskvrnný (*Thymelicus acteon*), živná rostlina *Brachypodium pinnatum*.

Dosud jasoň dymnivkový (*Parnassius mnemosyne*) a pestrokřídlec podražcový (*Zerynthia polyxena*).

CHKO Pálava

Fauna

obratlovci

plazi

Ještěrka zelená (*Lacerta viridis*), užovka hladká (*Coronella austriaca*).

ptáci

Hojně druhy **křovinatých luk a pastvin**: pěnice vlašská (*Sylvia nisoria*), tuhýk obecný (*Lanius collurio*), strnad luční (*Miliaria calandra*), krutihlav obecný (*Jynx torquilla*), dudek chocholatý (*Upupa epops*).

V **lužních lesích** strakapoud prostředí (*Dendrocopos medius*), lejsek bělokrký (*Ficedula albicollis*), holub doupňák (*Columba oenas*), na Křivém jezeře opakované pokusy o hnízdění orla mořského (*Halaeetus albicilla*).

Na **vápencových skalách**, případně na stěnách mikulovského zámku, pravidelně zimuje zedníček skalní (*Tichodroma muraria*), hnízdící nejbliž v Alpách a slovenských Karpatech.

CHKO Pálava

Fauna

Upupa epops

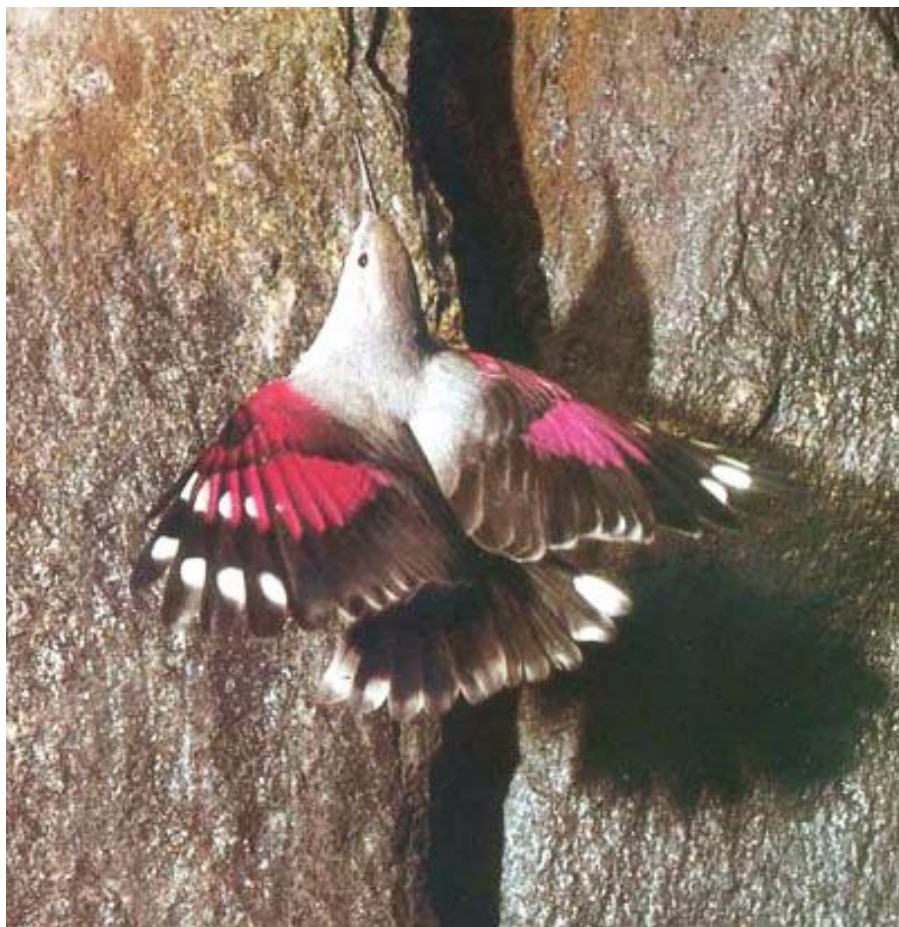
Dendrocopos medius

CHKO Pálava

Fauna

zedníček skalní

<http://www.ittiofauna.org>

orel mořský

<http://viking-nevo.narod.ru>

CHKO Pálava

Fauna

obratlovci

savci

Jeskyně na Turoldu je významným zimovištěm **vrápence malého** (*Rhinolophus hipposideros*).

Dále jižní prvek **bělozubka bělobřichá** (*Crocidura leucodon*) a stepní **sysel obecný** (*Citellus citellus*).

CHKO Pálava

Nejvýznamnější maloplošná ZCHÚ

NPR Děvín, NPR Tabulová, PR Svatý kopeček – skalní stepi na vápenci, teplomilné doubravy, dealpínská vegetace s řadou reliktních druhů, fytogeograficky významných prvků aj.

NPR Křivé jezero – lužní les, zaplavované louky v nivě Dyje, slepé rameno Dyje

NPR Slanisko u Nesytu – jedno z nejlépe dochovaných moravských slanisek

PR Milovická stráň – fragment květnatých suchých trávníků a subkontinentální doubrava na plošině

CHKO Pálava

Historie lidského vlivu

Paleolitická lokalita světového významu, sídliště lovců mamutů, skvělé doklady pravěkého umění (stylizované sošky žen, zvířecí plastiky z pálené hlíny a mamutoviny), pozůstatky lidských obydlí, pohřebiště aj.

Součást staré sídelní oblasti, osídlené na počátku středoevropského neolitu – kultura s lineární keramikou (8. tisíciletí př. n. l.).

Od té doby doklady víceméně kontinuálního osídlení (eneolit, doba bronzová, železná, římská, slovanská hradiště).

CHKO Pálava

rok vyhlášení: 1976, BR 1986 (od r. 2003 součást BR Dolní Morava)

rozloha: 83 km²

sídlo správy: Mikulov

oficiální web:

<http://www.palava.ochranaprirody.cz>

<http://www.ochranaprirody.cz>

Ostrov jurských vápenců na nejteplejší jižní Moravě, refugium xerothermní vápnomilné flóry a fauny prvořadého významu. Dále rozsáhlé plochy subkontinentálních doubrav a dubohabřin na flyši převátém spraší, okrajově naše nejlepší slanisko a zachovalé nivní biotopy. Vynikající archeologická, paleontologická a paleoekologická lokalita.